ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 50. Чернівцї, дня 12. (25. грудня) 1903. Рік VI.

Чому лїцитують наші господарства?

(Правдива історія із мужицкого житя.)

I.

Старий Максим був найбогатшим господарем в селї. Він мав до 30 фалеч поля, красну хату, 3 стайнї на худобу, конї і вівцї, простору стодолу і багато меньших будинків. Хто переїзджав попри єго обійстє, той дивував ся порядкови й чистотї, які там панували. Збіже в стогах і кукурудзи в кошницях стояли нераз і через два роки немолочені, бо Максим був господарем старого завіту і не продавав всего старого збіжа, аби яке оно було дороге, доки нового не зібрав.

Максим мав 3 синів і 2 донцї. Ще за свого житя відвінував він їх всїх. Доньки видали ся на друге село, середному синови збудував він хату, молодшому купив господарство від господаря, що поїхав до Канади, а найстаршого тримав коло себе.

Перед своєю смертию скликав Максим своїх дїтий до себе і сказав їм, щоби ся подїлили полем по рівній пайцї а з хати, будинків, збіжа і худоби щоби не брали нїчого а лишили то все старшому синови, бо він має єго поховати і заплатити за него поголовщину. Старший син робив із жінкою через 5 лїт на цїлім господарстві, і тому має ся єму все обійстє належати. Коли би почали всї розтягати по рівній пайцї і з будинків, то зробили би лише сьміх із себе самих але собі би тим нїчого не помогли. Довгу не лишив старий Максим на своїм маєтку анї зломаного крейцаря.

Умер Максим. Дїти зробили єму великий похорон, бо аж три папотцї ховали єго. Зроблено за него й красний обід. Цїлий день по похоронї їли й пили кревні й чужі і просили Бога, щоби приймив ласкаво душу покійного до царства небесного. Похорон коштував разом всего на все 300 корон.

Готових гроший не лишив Максим, бо перед своєю смертию купив ще кавалок поля. Щоби тих 300 корон роздобути, мусїв старший син продати пару биків.

Незадовго прийшла із повітового місточка судова комісия, котра мала списувати інвентар по померший. Списано все що до найменьшого і втаксовано цїлий лишивший ся дїтям маєток на велику суму, бо прийшло небавом платити поголовщини аж 700 корон.

Щоби заплатити 700 корон поголовщини, мусїв старший син продати все збіже із передного року, пару лошаків і одну корову. Тепер лишило ся єму вже лише пара коний пара волів і 3 корові.

У 6 недїль по смерти свого тата відправили знов дїти парастас за него. А тому, що парастас відправляв ся в домі найстаршого сина, то й поніс він всї видатки на парастас, бо другі дїти казали, що єму доста ся лишило і він може тому пожертвувати за душу свого тата ще тих 100 К. В рік по смерти сьвятили дїти хрест на гріб свого тата і то знов коштувало 100 К.

Коли прийшло до поділу поля, не згоджували ся щось діти. Всї хотїли брати собі найлїпше поле а найгірше лишали все старшому, бо казали, що єму припадає все обійсте і вся худоба. В кінци полагодили ся они так, що найстарший брат взяв найбільше слабшого а лише трохи лїпшого поля.

Доки прийшло до поділу межи братями і сестрами, то платив податок за всю масу лише найстрашнй син, бо він сидїв на господарстві і всї єго чіпали ся. Другі не хотїли платити податку і найстарший брат мусїв їх аж скаржити. З того почали ся процеси. Найстарший ходив часто до повітового міста і вишукував собі там всїляких покутних писарів і адвокатів. Ті знали, що є відки брати гроші і казали собі за всї справи добре платити. Покутні писарі ще й з ним пили завсїгди могорич а він тїшив ся, що з панами сходить ся.

В місті надибував ся він знов і з знакомими із других сїл і з тими забавляв ся до пізної ночи. А тому що всї знали, що він богач, пили чужі за єго гроші. Так звик найстарший син мало по малу до піятики і то стало ся єго нещастєм.

В селї брали єго тепер бідні і богаті за кума або за батька. Він робив всїм волю, забавляв ся по хрестинах і весїлях а тим часом господарство упадало. Жінка єго була з дому бідна але робітна. Вона принесла єму лише фальчу поля, але робила в господарстві за двох. Пізнїйше прибули й діточки але тато не покидав свого звичаю. Він ходив по корчмах і гуляв з своїми приятелями, котрі раді би були єго припровадити до біди.

Одного разу притрафило ся єму купити поле. Купували й другі то поле але він, як син найбогатшого, заплатив дороже від других і взяв собі поле. Готових гроший він не мав, тож мусїв їх жичити. Згода відбула ся в коршмі, тож коршмар казав, що поручить за него в банку. Він позичив в банку 1000 корон, хотяй єму треба було лише 800 корон. З тих 200 корон заплатив він в банку акцию, процента, писарям, коршмареви, могорич і иньші видатки, так що до дому принїс лише трохи поверх 800 корон.

Прийшов сухий рік. Поле не вродило то, на що клали господарі свою надїю і найстарший син не мав чим виплатити довгу. Мусїв тепер підновяти вексель, що знов коштувало, бо він ще не був битий в тих справах і платив, що лише хто зажадав.

Роки ставали чим раз слабші, збіже не радило, до того мав він ще шкоду, бо згибли в него пару волів. Щоби називати ся добрим господарем і не робити встиду свому помершому татови, мусїв він воли купити. Гроший не було, отже знов жичити. Корчмар підписав вексель знов на 500 корон. Тепер винен він був вже 1500 корон. Проценти росли, поле не родило дуже, бо було слабе, дїтий прибувало, він самий ходив по забавах і торгах і робив чим раз більше довгу. В корчмі набрав напитків на 600 корон, в містї винен був збіже купцям, так що всї довги єго виносили поверх 3000 корон. Коли дістав господарство від свого тата не мав анї крейцара довгу а по 5 роках самостійного господарованя зробив поверх 3000 корон довгу.

Нараз заслаб він. Слабість єго тревала довший час і тепер приходили всї вірителї за грішми. Він не мав гроший і просив ся, щоби єму ще чекали, таже він має великий маєток і може віддати. Не хотїли єго вірителї чекати але заскаржили. Суд узнав єго винним і позволив вірителям заінтабулювати ся на єго маєтку. Коли вийшов речинець векслевий а він не заплатив нї проценту нї истини, передано вексель в суд. Банок заінтабулював ся знов на єго маєток.

Слабість єго тревала довший час а в кінци умер він дуже молодим. Лишила ся молода жінка й 3 дїтий. Заходила ся вдовиця на всї боки, щоби лише віддати довг але дармо.

Вірителї чекали лише того, щоби прийти таним коштом до доброго маєтку і просили о лїцитацию. Лїцитация відбула ся а жінка дістала із всего маєтку 1500 К.

З тими грішми і з 3 діточками забрала ся она в чужу хату, а на господарстві, де жив недавно найбогатший чоловік села, сидять тепер чужі люди.

Є багато, що радують ся нещастю тої жінки, але багато вистерігають ся такого житя, яке провадив покійний і просять Бога, щоби й їм або їх дітям щось такого не стало ся.

От, що виробляють волоскі панотції по руских громадах.

У мене уродила ся в суботу на 4. жовтня 1903 дитина. Я пішов у неділю рано до нашого отця духовного й поніс поклін, а то два боханці хліба й топку соли. Заразом просив я отця духовного, аби охрестили мою дитину. Отець духовний казали принести дитину по службі Божій. По службі Божій принесла акушерка з кумами до хресту дитину, а отець питають де тато? Оден кум закликав мене до отця духовного а вони питають мене: „А поклін де?“

„Я вам вже дав поклін, таже два хліби й топку соли.“

Отець на се кажуть: „Мені належить ся еще курка.“

„Я курки не маю, бо мені курки поздохали а одна курка лишила ся й ту я зарізав жінці.“

Отець на се відповідають: „Як нема курки, то марш мені з резиденції, бо скажу тебе зараз випровадити слугами.“

Акушерка взяла дитину не хрещену й пішли ми до старшого брата. Старший брат завернув нас назад до панотця а отець духовний знов питають: „Вже є курка?“

Я відповідаю на то: „Отче духовний, абож я прийшов курку хрестити? Я прийшов дитину хрестити, а не курку.“

Говори до него по волоски, таже я раз казав, що як нема курки, то не буду дитину хрестити. Як не хочеш дати курку, то дай 30 крейцарів.“

Я тогди витягнув 10 корон паперових і дав панотцеви, а вони дали кумови й кажуть: „На тобі 10 корон! Як він тобі оберне 30 кр., то ти єму обернеш 10 К. Я тобі дарую тих 30 кр. на тютюн а єму таки за курку не хочу подарувати.“

Та бо не стало ся на сїм. Пятої днини по хресті умерло дитя. Я пішов у суботу до панотця, аби ішли ховати дитину, а вони казали що поховають в неділю по службі Божій. Я пішов у неділю до церкви, а вони зажадали собі 4 корони а даскал 1 корону 20 сотиків. Я то все заплатив і казав даскалови, щоби сказав панотцеви щоби они їхали своїми кіньми, бо я маю лиш одну конину. Люди взяли з церкви процесию, а процесия стояла 3 годині приперта до хати, бо люди вже не могли тілько стояти голодні, бо були еще натщі із церкви. На кінці приходить паламар тай каже: „Ви не чекайте за дурно на панотця, але шукайте фіри, бо панотець піхотов не прийдуть.“

Я тогди запряг конину з однорічним лошаком і поїхав за панотцем і аж так ледви дитину поховали.

Аксентій Одинак
господар в Борівцях.

Торжество гуцульске в Кисилицях.

(Допись.)

З нагоди відкритя читальні „Руской Бесіди“ в нашій громаді, зійшли ся дня 20. листопада наші чесні господарі до дому начальника громади п. Дмитра Гасюка.

Хвиля була дуже торжественна, бо се зійшов ся нарід на власний празник, на празник загальної просьвіти.

Радість переняла кождого, коли нараз у дверах почув ся голос „Щасть вам Боже, чесні панове господарі.“ У хату торжественно приодіту входив наш любий нотар п. Людміль Клюґер з Сторонця, а за ним п. п. Севастиян Балошескул надучитель з Дихтинця, Осип Брандель надучитель з Сторонця-Путилова, Мільтіядес Браґа управитель з Плоскої і Никола Глібка управитель з Серґіїв. Всї пани прибули разом зі своїми дружинами.

Гостий повитав сердечно пан Юрій Гордийчук, а на внесок єго вибрано п. Клюґера предсїдателем зборів. Пан предсїдатель отвираючи засїдане зборів уділяє голосу п. Гордийчукови, котрий зазначив в короткій бесїді гірку долю нашого на

рода, пояснив і потребу народної орґанізациї, просьвіти, і звернув увагу на великий виховуючий вилив читалень. Читальня для селян то сьвятиня, де они по тяжкій праці і щоденній журбі о хліб насущний-знайдуть утїху і розраду.

Дальше промовив п. предсїдатель, хотяй він не Русин родом, але говорив так складно, ясно сердечно і переконуючо, що хто-б п. Клюґера не знав, то був би того переконаня, що найщирійший син Руси-України тепер до народа промовляе. В своїй довшій промові він представляв на примірах з житя Гуцулів в Путилівщинї, користь спілок, товариств, народної просьвіти, конечність закладаня читалень, але в народній мові, користь крамниць, склепів і кас. По скінченю нагородили бесїдника всї зібрані сердечними подяками.

Опісля забирае голос п. Балошескул і витае зібраних в імени читальнї і каси дихтинецкої. В своїй звязлій мові представив бесїдник, селянам конечність мужицких спілок, товариств, завзивае нових читальників, аби не дались збаламутити ворогам, нехай завсїгди шукають паради у проводирів читальнї. а певно сего не пожалують, як до доброї керницї удоптана добра стежка так і всї ґазди і ґаздинї, парубки і дївчата будуть спішити у читальню по добру науку.

Дальше витае кисилицївских господарів в імени читальнї серґіївскої п. Глїбка. Свою промову він закінчив такими словами: „Наша читальня вже 2 роки процвитае і ми нинї користи з неї великі маемо, бо нарід починае ся тримати у купі. Нема межи ними тілько зацофаних недовірчивих як передно бувало. Читальня мае сотку членів крім сего ми маемо свій склеп, котрий гарні користи приносить. Тому й ви беріть примір разом з читальників серґіїских, лучіть ся за руки і тримайтесь кріпко як вогнила ланцуха нового, а жадна сила ворожа не побідить вас.“

Пан Бранцель промовляв в імени філії „Руска Школа“ в Путилові. — Ми учителї також маемо панове ґазди свое товариство подібне до вашої читальнї, ми хоть у ч е н і, але збираемо ся що місяця разом тай читаемо, радимо ся а нераз і пишемо, бо хочемо ще більше дечого пожиточного научитись. Так само і вам треба конче що недїлї сходитись у читальню а ваш п. над'учитель не одно мудре і користне прочитае оповість і пояснить. — Треба вам знати, що учитель у селї то одинокий приятель ваш, він не лише учить ваших дїточок письма, розуму, але він без користно хоче для старших трудитись у читальни, склепі і касї, тому слухайте свого проводира, а певно хосен вам з того буде.

В конець забирае голос п. Брага: Панове ґазди тїшить мене дуже, що виджу межи вами моїх товаришів школи кисилицївскої, бо як знаете, я колись перед роками межи вами ріс, тут прожив мої дитинячі лїта, з відси пішов у школу висшу і більше не лучило ся менї з вами здибатись. Нинї справдї велика радість, що я з вами стрінув ся, та ще до того при такім торжестві народнім. Пізнаю, що ви не тої самої гадки, як були перед 16 роками, виджу, що вступаемо на стежку нового житя, на дорогу просьвіти, щасть вам Боже. Опісля бесїдник красно пояснив вартість читальнї.

По скінчених промовах, котрі лиш в головних точках наводить ся, дякували зібрані з одушевленем панам гостям. Межи селянами видно було крім вражіня отриманого з поучень, також і цїкавість хто сей пан, що послїдний промовляв. — Зі слів свого над'учителя довідались, що то син покойного о. Браги, бувшого пароха в Кисилицях, котрого могила коло церкви усипана. Бувальщина пригадалась нашим ґаздам, они стали розбалакуватись, та розвідуватись про п. М. Брагу, а тимчасом п. предсїдатель запросив до впису у члени. Даючи красний примір з себе, бо вписуючись яко член, дае п. Клюґер 10 К для підпомоги і розвою новій читални, п. Ккюґерова також 10 К п. Брага 5 К., п. Брагова 5 К., п. Брандель 2 К., п. Брандльова 2 К., п. Глїбка 1 К., п. Глїбкова 1 К., п. Д. Гасюк 2 К., п. Гордийчукова 1 К., разом 39 К. За сї щедрі датки складае читальня найсердечнїйшу подяку усім своїм вп. Добродійкам і Добродіям.

Всїх членів вписалось 50 з вкладкою річною по 1 К. Опісля уконституував ся виділ: 1. Дмитро Гасюк, голова. 2. Ни-

колай Жабка, заступник. 3. Тонасій Чурук, касиер. 4. Юрій Гордийчук, писар. 5. Василь Гасюк, бібліотекар. Василь Човгар і Гаврило Гасюк, яко заступники виділових.

В кінець п. предсїдатель в сердечній мові закриває збори і вносить в честь цїсаря многолїтствіє, що зібрані грімко повторили, а хор учителїв відспівав народний гимн. Веселі і оживлені, як ще нїколи розходились Гуцули у свої верхи виносячи у серцях своїх милі спомини доброї і мудрої бесїди і науки, якої тут у горах не придарилось еще чути.

Яким способом ширять ся ґазети і народна просьвіта в иньших народів?

В містї Унгварі на Угорщинї виходить для угорских Русинів руска ґазета „Наука.“ До тої ґазети написав якийсь дописуватель дещо про способи якими ширять ся ґазети у иньших народів, а позаяк такий спосіб міг би ся і в нас дуже легко перевести, то хочемо наших селян познакомити із тою дописию. Она звучить:

Ґазети — то учебники для підрослих і старих. Через ґазети ширить ся наука межи підрослими і межи старшими. Народна просьвіта зависить від того, як ширять ся ґазети між народом.

У других народів виходять дуже багато ґазет От приміром в Будапештї або у Відни або в иньшім більшім містї виходить від рана до вечера майже кождої години сьвіжа ґазета. Є в тих містах багато людий, котрі жиють виключно лише з того, що затрудняють ся продажею ґазет. Они розміщують ся з пакунками всїлякиx ґазет під пахою по всїх вулицях міста і продають ґазети прохожим людям. Лише коли якась ґазета надрукуеть ся, біжить продавець ґазети до друкарнї, купує 60 до 100 екземплярів тої ґазети і вертаеть ся з ними назад на своє місце на улицю. Коли прійти ся по улицї в великім містї, то видко на кождїм розї дороги, на кождім місци, де більший здвиг людий, при кождій стацнї електричних возів одну або дві особи, що мають при собі більший пакунок ґазет, котрі они показують прохожим людям і продають по 1 або 2 крейцарі. Ґазети розбирають прохожі дуже радо, бо они тано коштують, а вже найбільше розходить ся тих ґазет, коли пішла в містї чутка про якусь сензацийну вістку (новину.)

Таких крейцарових ґазет розходить ся дуже багато по містах але й багато їх розсилають в села і меньші міста. Адмінїстрация тих крейцарових ґазет має своїх продавцїв також і по селах і меньших містах. На імя тих продавцїв посилаеть адмінїстрация тілько екземплярів, кілько они в містї або селї продати можуть, а они розносять їх відтак по хатах тих людий, о котрих гадають, що ті не пожалують дати крейцар або два за ґазету, з котрої можуть щось користного вичитати.

Чим більше екземплярів продасть ґазетний продавець, тим більшу користь має він з того, бо згода межи продавцем і адмінїстрациєю ґазети є така, що продавець дістає на 10 заплачених екземплярів 3—5 екземплярів даром, котрі він також продає але гроші бере собі, бо то єго зарібок. За одну годину може продавець легко продати 100—150 екземплярів і заробити таким способом 30—50 крейцарів.

Таким способом розходять ся в иньших народів дуже борзо ґазети і таким способом ширить ся також в них народна просьвіта.

Дальше пише той дописуватель, що єму прийшло на гадку, чи не можна би сим способом ширити ґазети і межи угорскими рускими селянами. Хоч яка низка передплата ґазети, то все тяжко селянинови заплатити 2—4 коронї разом і тому він не посилає радо передплату на ґазету і не читає єї. В кождїм селї найшла би ся така особа, котра хотїла би ся займити продажею ґазет. З початку можна рахувати лише на сьвята і на неділї, бо в робітні дни наш Русин не затрудняє ся читанем. В сьвята або неділї став би такий продавець ґазети по Службі Божій на тій дорозї, котрою вертають ся найбільше людий із церкви домів і кождий селянин, котрий уміє читати, купив би собі певно ґазету за 1—2 крейцарі.

Відтак пішов би продавець із ґазетами по хатах, де також би продав не оден екземпляр за гроші або за покладки.

На сїм добрім дїлї заробив би і продавець і ті, що ґазету видають, і нарід. Селяни прийшли би через сей дешевий спосіб до користного читаня і сидїли би дома при читаню ґазет а не ходили би до корчми.

У других народів затрудняють ся і начальники громадскі продаванем ґазет і книжок. Можна би се і в нас запровадити.

Я вірую, каже дописуватель, що сей спосіб поміг би дуже а дуже розширеню народних ґазет межи селянами.

Знаю добре і то, що початок буде тяжкий. Тут потрібно помочи папотцїв і учителїв, котрі би сей спосіб увели в практику і надавали би адмінїстрациям ґазет імена таких осіб, котрим можна би передати продаж ґазет. Мусїли би они селян научувати і їм розтолковувати, яку велику користь мали би они із того, що замість пробувати в корчмі лїпше сидїти дома або в холодї під деревом і читати своїй родинї якусь науку із ґазети.

(У нас на Буковинї практикує ся в подібний спосіб вже цїлий рік межи шкільними дїтями і то з великим успіхом. Видає ся в нас що місяця книжочку „Крейцарової Біблїотеки,“ котра коштує 5—6 сотиків. Ті книжочки купують школярики дуже радо і тим способом будить ся в них охота до дальшого читаня. Пізнїйше будуть виходити такі книжочки і для старших і треба і нам буде таких продавців, які є в иньших народів. А маємо надїю, що наші читальники не відкажуть нам своєї помочи і будуть ширити їх від хати до хати; через що зникне в нас скорше темнота і ми станемо осьвіченими людьми. *Ред.*)

Чи є ми собі приятелями?

Ми мужики маємо собі нас мужиків за приятелїв. Сли хтось іде в дорогу, то бере собі за приятеля (за товариша) мужика (свою кров), бо думає собі, що мужик з мужиком є собі приятелями. А то не так! І чи маємо ми також своїх приятелїв, з котрими би ми мали собі запровадити читальню або товариство „Січ“, Де би ми мали ся привчити до пожару в „Сїчи“ що би ми ратували своїх братів мужиків від огню? Ми таких приятелїв не маємо. Не оден прочитавши се подумає, чому би ми не були собі приятелями? От видите, милі братя, як читалисьте в „Рускій Радї“, що в Індиї, тамошні жителї не є безпечні годину свого житя через зьвірів і години, а ми не є безпечнї свого житя через нас самих, бо ми так як ті зьвірі. От на примір в селї Бобівцях повіту Вашківского є велика пустота і піяньство. Ночами парубки блукають як ті зьвірі в Індиї, бють ся і підпалюють своїх братів. В суботу дня 5. грудня сего року в ночи на недїлю около пів до 1-ої години підпалив хтось з тих зьвірів індийських одного господаря побожного чоловіка, котрий і сам згорів в огни. Люди его вибрали з огню і в недїлю рано попечений чоловік віддав Богу духа. Тої самої ночи підпалювали они і другого господаря, котрий обборонив ся. Люди найшли в стрісї его хати горючу губку і вибрали з стрихи. Того першого господаря порола комісия і в вівторок погребано. В Бобівцях вже сего року було ськілька пожарів. І от видите, чому ми не є собі приятелями. Тож бійтесь Бога, поправмо ся вже раз і посилаймо своїх дїтий до школи. Може би хоть они пізнали Бога і бояли ся его. Втворяймо читальнї і „Сїчи“, бо ми далеко лишили ся на задї від иньших народів і тому другі народи, з нас сьміють ся.

Покиньмо вже раз ті коршми, бо то з коршмів таке буває. Прочитаймо книжочку з Просьвіти: „Перший Горальник“, а будемо знати, що коршма походить від Луципера а не від Бога.

Сходїм ся до читальнї і то не так сходити ся, щоби дрімати як я вже видів а потому кричить, що з читальнї не прийде нїчо і лїпше піти до коршми. В читални маєте на все раду, лиш хто не дрімає. Тож поправмо ся люди добрі і не грішім, бо вже доста ми грішні. Покаймо ся, бо гірке лихо нас чекає. Се все вас научить читальня.

Прошу вас милі братя не банувати на мене, що може кому се не сподобало ся? Будьте здорові!

Мафтей Савка.
господар в Бобівцях.

Всячина.

Буковиньский сойм буде скликаний дня 28. грудня с. р. і буде радити чотири днї. Скликане сойму є заслугою краєвого президента князя Гогенльогого і членів „Вільнодумного Союза.“ В народї, котра відбула ся чи скликати сойм чи нї, брали участь заступники всї партий і князь Гогенльоге. Др. Смаль-Стоцкий домагав ся аби в соймі радити лише над найважнїйшими потребами. Заступники всїх партий згодили ся на то і сойм буде радити над краєвим прелїмінаром, над закладом божевільних, над будовельною уставою, над реґуляциєю гірских потоків, над райфайзеньскими касами, над петициями і над виборчою реформою.

Про отворене читальнї в Кисилицях пишуть нам ще ось що: І в наше віконце засьвітило сонце — бо в нашім селї знайшли ся розумні ґазди той урадили заложити читальню. Бог поміг до доброго дїла і от дня 29. листопада сего року зібрали ся наші люди в домі п. Дмитра Гасюка, а за ними аж 4 брички пань і панів, котрих наш п. надучитель на отворене читальнї запросив. Серце радує ся і веселить ся у кождого того, хто лиш нарід у нашім селї любить, бо знаєте панове громада у читальни так повно посьвятій службі, що й голцї нема місця і то не лице ґазди приходять слухати, як читає ся але й ґаздинї, парубки а навіть і дївчата слухають уважно. Але бо й то раз мудрі та красні річи в тих руских ґазетах та книжках. Цїле село тїшить ся, що таке добре дїло у нас починає цвисти. Але послухайте всї рускі люди в цїлій нашій православній Буковинї, хто то нашу читальню завів, а тепер ще й до того від ворогів сильно обороняє, котрі би хотїли читальню цїлком скасувати, але не діждав бись сего тяженький наш мужицкий вороженьку. Єу нас дуже чесний господар п. Дмитро Гасюк, маєтком богатий він над усе село та не лише ґрунтами та лїсами але й розумом. Він нашим двірником вже кільканайцять років, про него вам розкаже хто будь і то у наших цїлих руских горах, який то се чоловік. Він є правдивий приятель народу а такими є і єго всї три сини. Другим таким у нас то п. Танасїй Чурук. Обидва они як скала тверді. Се нашої читальнї желїзні фундамента тай цїлої громади. Сміло й відважно стають супроти нашого ворога, котрий нам з усїх боків починає киринити. Як сей ворог нашої читальнї називає ся, то сим разом для сьвятого супокою замовчімо, але на другий раз, як нам не дасть супокою, підем з єго іменем аж до пана президента. А тепер вернїм ще раз до наших приятелїв. Гасюк і Чурук враз з нашим надучителем борють ся за свій нарід, за єго кривду і єго темний розум. Они би хотїли народови очи отворити, аби не йшов злими дорогами, хотїли б єго з біди і нендзи виратувати. Тому допоможи їм всемогучий Боже. А за їх добрі дїла будуть їх дїти, унуки і правнуки згадувати з радостию і утїхою. Їх імя буде нарід згадувати в оповіданях як і доси оповідають у нас про Кобилицю, хоть єго кости давно зогнили. А тепер най буде їм честь і слава перед цїлим сьвітом, най про них читають в усїх руских читальнях старим і малим най і в царі (долах) знають, що і в горах суть люди, котрі хотять науки. Най весь нарід руский знає і про членів читальнї кисилицївскої, а котрих вже є більше як пів сотки а межи ними Василь Бовгар Семенів, котрий притягає нових членів, як маґнес тягне желїзо. Слава вам усїм!

Читальняний гість.

Ухо за 20.000 К. Перед місяцем оголосили часописи по цїлім сьвітї, що один з американьских мілїонерів хоче купити здорове людске ухо. В тій справі амер. „Свобода“ з дня 3. с. м. доносить: Найшли ся продавцї своїх вух! До д-ра А. Л. Нілсена в Новім Йорку, котрий оповіщував в часописях, що за 5 тисяч

долярів бажає купити здорове людске ухо для безвухого мілїонера з Монтени, зголосили ся 300, які заявили охоту продати свої уха. Лїкар вибрав зпоміж них одного Нїмця, готельничого з Нового Йорку, і перед кількома днями довершив операциї в Філядельфії, бо в державі Ню-Йорк заборонено єму сего „бізнесу“. За 5.000 долярів дав собі продавець відрізати, а купець пришити ухо і тепер оба лежать побіч себе в шпитали, заки їм рани погоять ся. Їх імена держать ся в тайнї. Між тими, котрі хотїли продати своє ухо, найшов ся також один Русин, але звичайно як Русин запізно зголосив ся. — До сего додамо, що і до „Рускої Ради“ зголосило ся двох селян з Буковини а в Галичинї найшло ся кількох, що відносили ся в тій справі до одного з львівских товариств о адресу американьского безухого мілїонера. В нинїшних тяжких часах не можна сему дивувати ся, бо неодин з нуждарів продав би і свою голову, аби лише помочи як не собі, то бодай своїй рідні.

Таємничий мур. В великім шпитали Мезон Дібоа в Парижи приключила ся дивна подія, якої доси не можна було розслїдити. На другім поверсї шпиталя мешкав шпитальний аптикар з родиною. Оногди близько полудня аптикар звичайно точний в своїм урядованю не явив ся ще в аптицї. Спершу не звертав нїхто на те уваги, але вкінци вислано по него одного з фармацевтів, що добре знав, де лежить мешканє аптикаря, не міг найти дверий до него. Аж вкінци замітив слїд, де були двері до мешканя. Двері були.... замуровані рівно зі стїною, а мур побілений, лише вогкість зраджувала, що мур був сьвіжий. Три мулярі працювали через три години заки розібрали мур. Мулярів, що поставили в ночи мур, не можна було вислїдити. Здаєть ся, що комусь ходило о наглядний доказ, як нездарно шпитальна служба стереже в ночи будинок.

Шайка паліїв. Полїция в Москві викрила ватагу зложену з 5 хлопців, що до несповна двох місяців спричинила 60 огнів, аби при пожарі красти. Найстарший опришок з сеї ватаги мав 15 лїт. Огонь вибухав все почию. Один з підпалячів ховав ся в день під сходи і там згортав сухий материял, як тріски, папір і т. п. і в ночи підпалював. Єго товариші пильнували тимчасом на улици і як лише огонь вибух, свистом і криком старали ся викликати як найбільше збіговище. Серед замішаня малі опришки під покривкою ратованя впадали до мешкань і крали, що було найцїннїйше. Пожари були звичайно страшні. Одного разу згоріло 78 будинків вартости 300.000 рублїв. Иншим разом згоріли три особи. Між арештованими підпалячами були хлопцї заможних родичів, як нр. властителїв домів.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівц..х під зарядом Ів. Захарка.